

Memo

memonummer	170801-127	
datum	25-09-2017	
aan	Mevrouw J. Vogel-Zweistra	Zweistra en Van Gulp
kopie	De heer F. van Gulp	Zweistra en Van Gulp
van	R.J. Buijs/ S.J.M.P. Halters	Buijs Eco Consult B.V.
project	Voorgenomen nieuwbouw	Westkapelseweg Zoutelande
projectnr.	170717	
betreft	Ecologische quickscan Wet natuurbescherming nieuwbouw Zouteland	

Ecologische veldcontrole (quickscan)

Op 28 augustus 2017 heeft een terreinbezoek plaatsgevonden op bovengenoemde locatie. De globale locatie van de werkzaamheden is opgenomen in figuur 1.

Figuur 1: Globale planlocaties (rode contour) (Bron: opdrachtgever)

Aanleiding en doel

Beoogd wordt de huidige bebouwing te slopen en de planlocatie te ontwikkelen met een locatie met verhuurappartementen met bijbehorende faciliteiten en buitenruimten.

Opdrachtgever heeft aan Buijs Eco Consult de opdracht gegeven om in dit kader (herbouwlocatie) een quickscan Wet natuurbescherming in het plangebied uit te voeren.

In het kader van het aspect 'ecologie' van deze ruimtelijke ingreep dient er een quickscan gedaan te worden om te bepalen of er mogelijk negatieve effecten voor aanwezige beschermde plant- en/of diersoorten in de (per 1-1-2017 van kracht geworden) Wet natuurbescherming als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling ontstaan en vastleggen of de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd en welke voorwaarden hier eventueel voor gelden.

Wettelijk kader

Vanuit de Wet natuurbescherming is bij ruimtelijke ingrepen en niet bestendig beheer de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het doel van de Wet natuurbescherming is o.a. het in stand houden van de inheemse flora en fauna.

Door, voorafgaand aan ruimtelijke ingrepen en niet bestendig beheer, stil te staan bij aanwezige natuurwaarden, kan onnodige schade aan beschermde soorten worden voorkomen of beperkt. Voor een uitgebreide toelichting op de Wet natuurbescherming wordt verwezen naar bijlage 1.

Voor vogels wordt voor niet bestendig beheer en ruimtelijke ontwikkelingen geen ontheffing verleend in het kader van de Wet natuurbescherming. Werkzaamheden zijn hierdoor enkel mogelijk buiten de kwetsbare periode (buiten broedseizoen) of indien geen sprake is van aanwezige vogelnesten.

Bestaande situatie

De planlocatie ligt in de dorpskern van Zoutelande en ten noordoosten van de Noordzee. In het plangebied is sprake van 3 woningen met bijgebouwen en tuin en inrit parkeerplaatsen en een garage. Een groot gedeelte van het terrein is verhard met bestrating danwel grind. Hierin, op en tussen zijn geen beschermde soorten aangetroffen.

Figuur 2: Ligging plangebied in rode contour met Natura 2000 in groene acering (bron: Provincie Zeeland)

De locatie is niet gelegen in NNN gebied en/of Natura 2000 (maar wel in nabijheid van het ten zuidenwesten gelegen) Natura 2000 gebied Westerschelde en Saeftinghe ($> 200 \text{ m}^1$, zie figuur 2). Ten noordwesten is het NNN gebied Duinen Joossegeweg aanwezig, ten zuidoosten is het NNN gebied Kaapduinen aanwezig ($> 200 \text{ m}^1$ en resp. $> 300 \text{ m}^1$, zie figuur 3). Gezien de tijdelijke aard van de werkzaamheden en de afstand zijn de herontwikkelingsplannen niet van invloed op deze gebieden. En aangezien de werkzaamheden niet in een NNN-gebied of Natura 20000 gebied ligt, vindt geen kwaliteitsverlies of versnippering plaats.

De vegetatie in het plangebied is niet als bijzonder te definiëren. Het betreft vooral hagen, struweel enkele bomen (van beperkte omvang) en wat gazon wat intensief gemaaid wordt. Er zijn geen groeiplaatsen bekend van soorten die beschermd worden in het kader van de Wet natuurbescherming.

Figuur 3: Ligging plangebied in rode contour met NNN gebieden in groene arcering (bron: Provincie Zeeland)

Uitvoering veldcontrole

Op 28 augustus 2017 is door middel van een veldbezoek binnen de rode gearceerd gebieden in figuur 1 door S.J.M.P. Halters van Buijs Eco Consult (verder BEC) beoordeeld of sprake is van rust en/of verblijfplaatsen van beschermde soorten volgens de Wet natuurbescherming. Tevens is een algemene beoordeling gemaakt voor de geschiktheid van het gebied voor overige (niet aangetroffen) beschermde soorten. In onderstaande figuur 4 is een impressie van de planlocaties opgenomen.

Figuur 4: impressie plangebied (van boven naar onder: woning Willebrordusplein 40 met tuin en de woningen Westkapelseweg 4 en 6 met inrit naar parkeerplaatsen en garage)

Conclusie veldbezoek

Tijdens de veldcontrole is geen nestactiviteit of territoriaal gedrag danwel nesten van vogels aangetoond. Wel diverse vogelkastjes en mogelijke broedlocaties waargenomen van algemene struweel- en bomenbroeders. Zoals onder andere van: merel, winterkoning en houtduif, heggenmus, koolmees, etc.). Omdat de woningen vermoedelijk gebouwd zijn in de periode voordat spouwmuurisolatie algemeen werd toegepast en niet voorzien zijn van sneldek dakpannen zijn de woningen (en bijgebouwen) in potentie geschikt voor nestlocaties voor de (jaarrond beschermde) huismus en gierzwaluw en/of verblijfplaatsen van vleermuizen (zie figuur 5). De gebouwen bieden namelijk op diverse plaatsen mogelijke invliegopeningen via boeiboorden, dakpannen en houten omlijstingen. Open stootvoegen zijn niet (of zeer beperkt) aanwezig. Tijdens het terreinbezoek is met het afspeken van roep van huismus de soort ter plaatse niet waargenomen. Bij een vergelijkbare poging in de directe omgeving zijn de huismussen elders wel aangetoond. Bij navraag bij de bewoners van Willebrordusplein 40 zijn er volgens de bewoners (die er al ruim 30 jaar wonen) geen broedlocaties bekend van zowel huismussen als gierzwaluw binnen de planlocatie. Voorkomen van huismus en gierzwaluw wordt hierdoor niet verwacht. Ook overige beschermde fauna of beschermde flora zijn niet aangetroffen en worden niet verwacht. Aan- danwel afwezigheid van vleermuizen is op basis van deze quickscan niet te bepalen. Hiervoor is (formeel) nader onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk.

Figuur 5 : impressie openingen in de woningen (geschikt voor o.a. huismus, gierzwaluw en/of vleermuizen)

In het kader van zorgvuldig handelen (artikel 1.11 Wet natuurbescherming) aan te bevelen om de onderstaande aandachtspunten op te volgen.

Resume en aandachtspunten:

- 1 Het te verwijderen struweel/beplanting en de aanwezige (tijdelijk) te verwijderen nestkastjes buiten het kritisch seizoen uitvoeren (november-februari).
- 2 Gezien de mogelijke functionaliteit van het plangebied voor vleermuizen is formeel nader onderzoek nodig naar de aan- of afwezigheid van vleermuizen. Voorgesteld wordt om in overleg met bevoegd gezag na te gaan welke onderzoeksinspanning zij (naast het eventueel direct aanbieden van inbouw nest-/verblijfskasten in de nieuwbouw) om de periode van onderzoek en eventuele maatregelen zo kort mogelijk te houden. Daarmee kan op een zorgvuldige wijze (zonder verlies van evt. verblijfsplaatsen) met de mogelijk aanwezige soorten op locatie worden herontwikkeld, zonder dat dit (veel) extra tijd en inspanning kost.

Literatuur

- Bekker, D.L. & J.B.M Thijssen 2012. Verspreidingsonderzoek, Nederlandse Zoogdieren. VONZ 2011. Rapport 2012.03. Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- Diepenbeek, A. van, 1999. Veldgids diersporen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Strumpel, T. & Strijbosch H., 2006. Veldgids amfibieën en reptielen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Wynhoff, I., Swaay, van C., & Made van der J., Veldgids Vlinders, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Websites:

- www.zeeland.nl
- www.waarneming.nl

Volledigheid inventarisatie

De inventarisatie is een uiteraard een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze (op een ander tijdstip) wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Wet natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is dan ook voldoende invulling gegeven aan artikel 1.11 (zorgplicht) van de Wet natuurbescherming. Wat betreft het vooronderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

Bijlage 1 Wettelijk kader

Hieronder volgt een algemene beschrijving van de Natuurwetgeving, gevolgd door betreffende onderdelen van de wetgeving.

De Nederlandse natuurwetgeving

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedsbescherming en soortbescherming. De gebiedsbescherming is geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998 en omvat de Natura 2000-gebieden. Per 01/01/2017 zijn beide onderdelen (en de Boswet) geïntegreerd in de Wet natuurbescherming (Wn).

Gebiedsbescherming

In de Natura 2000 gebieden zijn de beschermde natuurmonumenten alsmede de gebieden met de status Vogel- en/of de Habitatrichtlijngebied (Voorheen Speciale beschermings Zones, Sbz's) opgenomen.

Globaal kan worden gesteld dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedsspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied.

Soortbescherming

De soortbescherming is per 01/01/2017 ook opgenomen in de Wet natuurbescherming. Deze wet omvat ook de bescherming van Habitatrichtlijnsoorten buiten de aangewezen Natura 2000-gebieden. Deze bescherming geldt overal in Nederland, ook in de beschermde gebieden. De soortbescherming kent geen externe werking. Projecten worden getoetst aan de directe invloed op beschermde waarden binnen de grenzen van het projectgebied. Conform deze wet is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijke voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Vanuit deze kennis dienen plannen en projecten getoetst te worden aan eventuele strijdigheid met de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming.

Onder de werking van de soortbescherming vallen circa 930 dier- en plantensoorten. Alle inheemse zoogdieren, vogels, amfibieën, en reptielen zijn beschermd. Tevens hebben een aantal planten, vissen, insecten en ongewervelden een beschermde status. Voor de in het wild voorkomende planten en dieren geldt bovendien de algemene zorgplicht (art. 1.11).

Volgens de Wet natuurbescherming mogen beschermde dier- en plantensoorten niet worden gedood, gevangen, opzettelijk worden verontrust of gedood. Voortplanting- of vaste rust of verblijfplaatsen mogen niet opzettelijk worden beschadigd of vernield. Habitatrichtlijnsoorten mogen tevens niet opzettelijk worden verstoord. Beschermde planten mogen niet opzettelijk van hun groeiplaats worden verwijderd of vernield. De verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (Wn) staan vernoemd in onderstaand kader.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming (Wn)

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, Ministerie van Economische Zaken

De werkingssfeer van de Wet natuurbescherming is niet beperkt tot of gerelateerd aan speciaal aangewezen gebieden, maar geeft de beschermde soorten **overal** in Nederland bescherming.

In o.a. artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wet natuurbeschermingswet worden de ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden weergegeven. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de ontheffing- of vrijstelling (zoals werken met een goedgekeurde gedragscode) hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied.

- **Beschermde soorten – met (Provinciale) vrijstelling:**
Voor deze soorten geldt een vrijstelling van een of meerdere verbodsbepalingen (zoals bijvoorbeeld het vangen van dieren en/of het vernielen van vaste verblijfplaatsen. Voor deze soorten is derhalve in veel gevallen geen ontheffing nodig. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de zorgplicht, die eveneens van de Wet natuurbescherming uitgaat.
Soorten die vallen onder de vrijstelling betreft over het algemeen (en dus per Provincie verschillend) onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals algemene muizen- en spitsmuizen, de woelrat, de egel, konijn, ree en vos, algemene amfibiesoorten, waaronder de bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.
- **Overige ‘nationaal beschermde’ soorten:**
Voor deze soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer een mogelijkheid voor ontheffing, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en ‘doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort’.

Voor deze soorten is derhalve een ontheffing nodig of kan gewerkt worden met een goedgekeurde gedragscode. Soorten die vallen onder dit nationale beschermingsregime vallen betreft onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals das, boomarter, algemene amfibieën en reptielen alpenwatersalamander, hazelworm, flora als schubvaren en bokkenorchis en vissoorten waaronder de grote modderkruiper. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht.

- **Habitatrichtlijnsoorten:**

Voor deze soorten geldt het zwaarste beschermingsregime en is voor ruimtelijke ontwikkeling geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Wel kan als voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang ook bij ruimtelijke ontwikkeling gewerkt worden met een goedgekeurd gedragscode. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht. Tot dit beschermingsregime horen o.a. alle vleermuissoorten, de bever, otter, noordse woelmuis, verschillende amfibiesoorten waaronder rugstreeppad en kamsalamander.

- **Vogelrichtlijnsoorten:**

Alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd. Voor deze soorten geldt het zwaarste beschermingsregime en is voor ruimtelijke ontwikkeling ook geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Wel kan als voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang ook bij ruimtelijke ontwikkeling gewerkt worden met een goedgekeurd gedragscode. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht.

Zorgplicht

Voor alle in het wild voorkomende plant- en diersoorten, dus ook voor onbeschermd en beschermd soorten die zijn vrijgesteld geldt wel de ook 'algemene zorgplicht' (art. 1.11 Wet natuurbescherming). Deze zorgplicht houdt in dat initiatiefnemer passende maatregelen moet nemen om schade aan beschermde gebieden en in het wild voorkomend plant en diersoorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

De kwetsbare perioden voor de verschillende soortgroepen zijn niet allen gelijk. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus tot half november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en diersoorten als vleermuizen, overige zoogdieren en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Indien een locatie in die periode bouwrijp wordt gemaakt, kan daarna gedurende het winterseizoen en het daaropvolgende voorjaar probleemloos worden gewerkt.

Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen kort gemaaid worden, zodat er geen vogels gaan broeden en het tegen de winter ook ongeschikt is voor kleine zoogdieren of amfibieën die in winterslaap gaan. Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen genomen te worden om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen (bijvoorbeeld wegvangen en verplaatsen of terreindelen af te zetten en het werk ter plaatse stil te leggen). Ecologische begeleiding kan hierin voorzien.